ACTA PALAEONTOLOGICA POLONICA

Późnokredowe rekiny *Cretoxyrhina* i *Cardabiodon* z Montany, USA

Mikael Siverson and Johan Lindgren
Acta Palaeontologica Polonica 50 (2), 2005: 301-314

W środkowej części okresu kredowego nastąpiło znaczne zróżnicowanie i szybka ewolucja uzębienia żarłaczy lamnokształtnych (Lamniformes). Niektóre gatunki były bardzo szeroko rozprzestrzenione i odnotowano ich obecność na obu półkulach. Autorzy przebadali izolowane zęby zaliczane do rodzajów *Cretoxyrhina* i *Cardabiodon* pochodzące ze wschodniej Rosji, Mangyszłaku w Kazachstanie i z zachodu USA. Zbadany materiał wskazuje, że izolowane zęby z obu rodzajów nadają się do międzykontynentalnych korelacji stratygraficznych osadów z umiarkowanych szerokości paleogeograficznych, od górnego albu do środkowego turonu (a więc z przedziału ubogiego w inne skamieniałości przewodnie). Wykorzystanie tych lamnokształtnych do biostratygrafii środkowej kredy jest obecnie utrudnione z powodu prawie zupełnego braku danych literaturowych w postaci dobrze zilustrowanych, dobrze datowanych i wystarczająco dużych próbek izolowanych zębów obu rodzajów. Jak pierwszy krok w kierunku ustanowienia opartego na zębach rekinów międzykontynentalnego podziału stratygraficznego środkowokredowych osadów ówczesnych stref umiarkowanych, w pracy opisano i zilustrowano zęby *Cardabiodon venator* sp. nov. i *Cretoxyrhina mantelli* z dolnośrodkowoturońskiego poziomu *Collignoniceras woollgari regulare* warstw Fairport łupków Carlile w środkowo-wschodnim stanie Montana. Próbki te mogą posłużyć jak układ odniesienia dla przyszłych opracowań biostratygraficznych dotyczących rodzajów *Cretoxyrhina* i *Cardabiodon*. Wymarcie *Cretoxyrhina* mogło być diachroniczne, gdyż ostatnie wystąpienia w poszczególnych regionach sięgają od górnego górnego santonu (poziom *Marsupites testudinarius*) w Australii Zachodniej po najwyższy dolny kampan (nieformalny poziom *Belemnellocamax mammillatus*; boczny odpowiednik poziomu *Gonioteuthis quadrata gracilis/Belemnitella mucronata*) w południowej Szwecji.

Key words: Cardabiodon, Cretoxyrhina, Lamniformes, sharks, biostratigraphy, Cretaceous.

Mikael Siverson [cardabiodon@iinet.net.au], Department of Earth and Planetary Sciences, Western Australian Museum, Francis Street, Perth 6000, Western Australia; School of Earth and Geographical Sciences, The University of Western Australia, 35 Stirling Highway, Crawley 6009, Western Australia; Johan Lindgren [johan.lindgren@geol.lu.se], Department of Geology, GeoBiosphere Science Centre, Lund University, Sölvegatan 12, SE−223 62 Lund, Sweden.

Full text (569.8 kB)